

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 488/2024 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen liikkumisesteisen pysäköintitunnusten väärinkäyttöön puuttumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pauli Kiuru /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 488/2024 vp:

Oletteko ministerinä tietoinen, että liikkumisesteisen pysäköintitunnuksia käytetään väärin,

miten pysäköintitunnuksen käytön valvontaa voitaisiin tehostaa yleisillä alueilla ja

onko harkittu väärinkäytösten estämiseksi sähköiseen tunnukseen siirtymistä niiden henkilöiden osalta, joille sen käyttö on teknisesti mahdollista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen väärinkäytöksistä on uutisoitu aika-ajoin viime vuosina ja viranomaiset ovat niistä tietoisia. Väärinkäytöksiä ovat esimerkiksi toisen henkilön pysäköintitunnuksen käyttäminen tai tunnuksen väärentäminen. Lisäksi invalidin ajoneuvolle tarkoitetuille pysäköintipaikoille saatetaan pysäköidä lainvastaisesti ilman liikkumisesteisen pysäköintitunnuksia.

Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen myöntämisestä, myöntämisen edellytyksistä ja peruuttamisesta säädetään tieliikennelaissa (729/2018). Liikkumisesteisen pysäköintitunnus voidaan myöntää sellaiselle vaikeasti liikkumisesteiselle tai sellaisen vaikeasti liikkumisesteisen henkilön kuljettamista varten, jolla on näkövamma tai jonka vammasta aiheutuu haittaa liikuntakyvylle. Valtioneuvoston asetuksella liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen myöntämisestä (471/2020) annetaan tarkempia säännöksiä edellytyksenä olevan vamman vaikeusasteesta ja siitä aiheutuva haitasta. Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen myöntää Liikenne- ja viestintävirasto.

Tieliikennelaissa säädetään myös liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen käytöstä. Liikkumisesteisen pysäköintitunnus on pysäköinnin ajaksi sijoitettava näkyvälle paikalle ajoneuvon tuulilasin sisäpuolelle siten, että se on ulkopäin luettavissa. Liikenne- ja viestintävirasto

ei tällä hetkellä myönnä liikkumisesteisen pysäköintitunnuksia digitaalisena, vaan ainoastaan fyysisinä kortteina.

Liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen käyttöä ja siihen liittyviä väärinkäytöksiä valvovat pysäköintisäännöksiä valvovat viranomaiset. Pysäköinninvalvonnasta annetun lain (727/2011) mukaan poliisi huolehtii pysäköintiä ja pysäyttämistä sekä joutokäyntiä koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta sekä pysäköintivirhemaksujen ja muiden seuraamusten määräämisestä. Poliisi on pysäköinninvalvonnan yleisviranomainen, joka liikennettä valvoessaan vastaa myös pysäköinninvalvonnasta kunnissa. Poliisin ohella pysäköintiä koskevien säännösten noudattamista valvoo kunta, jos se on saanut kunnallista pysäköinninvalvontaa varten luvan aluehallintovirastolta. Kunnallinen pysäköinninvalvoja on valvonnan yleistä järjestelyä koskevissa asioissa poliisilaitoksen päällikön johdon ja valvonnan alainen.

Liikkumisesteisen pysäköintitunnus on henkilökohtainen. Tunnusta saa käyttää vain siinä ajoneuvossa, jossa luvanhaltija on kuljettajana tai kuljetettavana. Pysäköintitunnusten väärinkäytökset ovat jo tällä hetkellä rangaistavia tekoja. Pysäköintitunnuksen väärinkäytös voi tulla arvioitavaksi rikoslaissa (39/1889) tarkoitettuna väärennyksenä tai petoksena. Lisäksi tieliikennelain vastaisesta pysäköinnistä ilman liikkumisesteisen pysäköintitunnusta voidaan määrätä pysäköintivirhemaksu. Pysäköintitunnuksessa on väärentämistä estävä hologrammi. Tarvittaessa pysäköintiä valvova viranomainen voi tarkistaa pysäköintitunnuksen aitouden Liikenne- ja viestintävirastolta.

EU hyväksyi syksyllä 2024 eurooppalaista vammaiskorttia ja vammaisen henkilön pysäköintilupaa koskevan uuden direktiivin (EU) 2024/2841. Samalla hyväksyttiin myös direktiivi (EU) 2024/2842, jolla vammaiskortti ja pysäköintilupa laajennetaan koskemaan EU-kansalaisten lisäksi jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia. Direktiivien tarkoituksena on helpottaa vammaisten henkilöiden matkustamista EU:ssa. Pysäköintitunnusten väärinkäytökset on huomioitu myös pysäköintilupaa koskevassa direktiivissä. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on komission tuella toteutettava tarvittavat toimenpiteet väärennösten ja petosten estämiseksi ja torjuttava aktiivisesti eurooppalaisen vammaiskortin ja eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vilpillistä myöntämistä ja käyttöä ja väärentämistä.

Kansallisen liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen tulee jatkossa täyttää eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vaatimukset. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on otettava käyttöön yhteisen vakiomuotoisen ja esteettömän mallin mukainen eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan fyysinen versio. Jäsenvaltioiden on sisällytettävä luvan fyysiseen versioon QR-koodi ja mahdolliset muut digitaaliset ominaisuudet, joissa käytetään sähköisiä keinoja petosten ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Eurooppalainen vammaisten henkilöiden pysäköintilupa myönnetään tai uusitaan fyysisenä versiona. Jäsenvaltiot voivat päättää täydentää luvan fyysistä versiota digitaalisella versiolla sen jälkeen, kun komissio on vahvistanut digitaalista versiota koskevat tekniset eritelvät. Eurooppalaisen vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan

digitaalinen muoto on siten jäsenmaille vapaaehtoinen. Pysäköintiluvan myöntämiskriteerit määritellään jatkossakin kansallisesti.

Jäsenmailla on direktiivien julkaisusta kaksi ja puoli vuotta aikaa mukauttaa kansallinen lainsäädäntönsä ja järjestelmänsä direktiivejä vastaaviksi. Direktiivien kansallista täytäntöönpanoa ei ole vielä käynnistetty. Direktiivien täytäntöönpanon arvioidaan aiheuttavan tarvetta muuttaa tieliikennelain liikkumisesteisen pysäköintitunnusta koskevia säännöksiä. Digitaalisen pysäköintitunnuksen käyttöönoton mahdollisuutta arvioidaan direktiivien kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä.

Helsingissä 14.2.2025

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

VN/3577/2025-LVM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: